



WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 5 lipca 2023 r.

PS-II.431.3.9.2023

Szanowna Pani
Alina Witkowska
**Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Morągu**
Ul. Dworcowa 9
14-300 Morąg

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w **Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Morągu**, ul. Dworcowa 9, 14-300 Morąg (REGON: 004445740; NIP: 741-14-80-488).

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie jej prowadzenia wykonywanie zadań w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Morągu nadzorowała **Pani Alina Witkowska**, która od dnia 1 stycznia 2021 roku zatrudniona jest na stanowisku Dyrektora tego Ośrodka.

Kontrolowane zadania w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Morągu realizowane były przez Dział Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego, a funkcję Kierownika ww. Działu w okresie objętym kontrolą pełni **Pani Katarzyna Żuchowska**.

(dowód: akta kontroli: 10.7, 10.14)

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny:

- **Małgorzata Mazur** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego w Delegaturze Urzędu w Elblągu- **przewodnicząca zespołu kontrolnego**;
- legitymacja służbowa nr 33/2020 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
- imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 26 maja 2023 roku nr FK-IV.0030.496.2023 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Morągu.
- **Anna Stejn** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego w Delegaturze Urzędu w Elblągu;
- legitymacja służbowa nr 17/2021 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko - Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
- imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 26 maja 2023 roku nr FK-IV.0030.495.2023 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Morągu.

(dowód: akta kontroli: 6, 7)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 12 czerwca 2023 roku do 21 czerwca 2023 roku. Odnotowana została pod pozycją 1 w książce kontroli prowadzonej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Morągu.

(dowód: akta kontroli: 9)

Kontrola odbyła się w trybie hybrydowym, tj. część czynności kontrolnych prowadzona była w sposób bezpośredni, czyli w siedzibie jednostki kontrolowanej, a pozostałe czynności w delegaturze Urzędu w Elblągu, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny działalności jednostki kontrolowanej, a także sformułowania ewentualnych zaleceń pokontrolnych. Rozpoczęcie kontroli nastąpiło w pierwszym dniu kontroli, w trakcie którego okazano upoważnienia do kontroli oraz legitymacje służbowe kontrolerów. Poinformowano o zasadach kontroli w trybie hybrydowym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Kontrola zakończona została wideokonferencją, w czasie której kontrolerzy przekazali wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformowali o przewidywanych terminach przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego. Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy PS-II.431.3.9.2023.

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w zakresie: zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami oraz świadczenia pielęgnacyjnego oraz realizowania ustawowych zadań dotyczących opłacania składki emerytalno-rentowej i zdrowotnej za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i zadań ustawowych z tym związanych;

- **okres objęty kontrolą**

kontrolą objęto okres zasiłkowy 2021/2022 (od 1 listopada 2021 roku do 31 października 2022 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) w związku z art. 20 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach

rodziny (Dz.U. z 2023 r., poz. 390 z późn. zm.) – zwanej dalej *ustawą o świadczeniach rodzinnych*.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych w toku kontroli oraz danych wykazywanych przez jednostkę w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z zakresu świadczeń rodzinnych za kwartał IV 2021 oraz kwartał I, II i III 2022 roku - przekazywanych za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej, dokonano następujących ustaleń:

1. W jednostce kontrolowanej, w okresie od 1 listopada 2021 roku do 31 października 2022 roku z dotacji Wojewody na realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych wydatkowano ogółem kwotę 14.498.380,30 zł, z tego na świadczenia objęte zakresem kontroli przeznaczono 8.890.206,01 zł (stanowiło to ok. 61,32 % kwoty ogółem wydatkowanej na świadczenia rodzinne), w tym na:
 - Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami - kwotę 2.770.591,01 zł (22.423 świadczeń);
 - Świadczenie pielęgnacyjne - kwotę 6.119.615,00 zł (2.953 świadczeń).
2. Z rozdziału 85502 finansowane są zadania wynikające z: ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; ustawy o świadczeniach rodzinnych; ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz opłacane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby otrzymujące świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek dla opiekuna bądź zasiłek dla opiekunów. Burmistrz Morąga - na realizację zadań zleconych w rozdziale 85502 ze środków własnych nie przeznaczył żadnej kwoty w okresie objętym kontrolą.

(dowód: akta kontroli: 10.3, 10.18)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Miasto i gmina Morąg liczy 23.058 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych jest Burmistrz Morąga. Zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu. W kontrolowanej jednostce decyzje z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez organ właściwy tj. przez Burmistrza Morąga.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu wykonywał swoją działalność na podstawie Uchwały nr XXV/379/21 Rady Miejskiej w Morągu z dnia 30 kwietnia 2021 roku w sprawie uchwalenia Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu zmienionej Uchwałą nr XXXIV/492/22 Rady Miejskiej w Morągu z dnia 25 marca 2022 roku. Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli Statut jednostki kontrolowanej stanowił w §1 ust.2c, że „Ośrodek działa w szczególności na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych”. W §7 ust.1 e wskazuje, że ośrodek realizuje zadania własne i zlecone Gminy z zakresu pomocy społecznej, w szczególności przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego”.

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu w okresie objętym kontrolą określał Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu wprowadzony Zarządzeniem Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu nr 6/2021 z dnia 1 września 2021 roku.

Po dokonanej analizie dokumentów kontrolujący stwierdzili, że obowiązujący Regulamin organizacyjny jest aktualny w zakresie objętym kontrolą.

(dowód: akta kontroli: 10.1, 10.6, 10.8)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych ustalono, że Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą. Działania kontrolne wykazały, że w okresie objętym kontrolą realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych odbywała się w Dziale Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego przez dwóch inspektorów i jednego referenta (od 1.01.2023 r. inspektora), którzy podlegali bezpośrednio Kierownikowi ww. Działu. Pracownicy zajmujący się m.in. realizacją kontrolowanych zadań posiadali aktualne zakresy czynności oraz upoważnienia udzielone przez Burmistrza Morąga - niezbędne do prowadzenia postępowań administracyjnych z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych. Kierownik Działu posiadał również niezbędne upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych oraz do wydawania decyzji udzielone przez Burmistrza Morąga. Zadania te wykonywano na podstawie aktualnych przepisów prawnych w zakresie świadczeń rodzinnych.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu realizował zadania wynikające z Regulaminu Organizacyjnego i Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz posiadanych upoważnień wydanych przez organ właściwy.

W okresie objętym kontrolą pracownicy realizujący kontrolowane zadania nie uczestniczyli w szkoleniach.

(dowód: akta kontroli:10.1, 10.2, 10.4, 10.5, 10.13)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu mieści się w wolnostojącym dwukondygnacyjnym budynku zlokalizowanym przy ul. Dworcowej 9. W budynku tym mieści się również siedziba Polskiego Czerwonego Krzyża, który zajmuje dwa pomieszczenia. Pozostałe pomieszczenia w budynku zajmuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Realizacja zadań objętych kontrolą odbywa się na parterze budynku w trzech pomieszczeniach, które łączna powierzchnia wynosi ok.47m². Stanowiska pracy osób realizujących zadania objęte kontrolą wyposażone są w niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. Przy każdym biurku umieszczone są krzesła z przeznaczeniem dla zgłaszających się klientów Ośrodka. Na korytarzu znajdują się krzesła dla osób oczekujących w kolejce na załatwienie sprawy. W budynku nie zostały usunięte bariery architektoniczne, nie ma windy i podjazdu dla wózków inwalidzkich. Jednakże Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu posiada schodołaz, który służy dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Przed siedzibą Ośrodka znajdują się dwa miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami. Na prośbę klienta z niepełnosprawnością pracownik Działu wychodzi na zewnątrz w celu załatwienia spraw związanych ze świadczeniami rodzinnymi. Klient może zostać również obsłużony w oddzielnym pomieszczeniu, który znajduje się na parterze budynku.

Akta spraw gromadzone są w segregatorach zgodnie z nadaną im numeracją. Wszystkie segregatory z dokumentacją umieszczone są w zamkniętych na klucz szafach biurowych ustawionych w pomieszczeniach zajmowanych przez pracowników realizujących zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Osobom przeprowadzającym kontrolę przekazano umowę na oprogramowanie do obsługi świadczeń rodzinnych zawartą z Zakładem Elektronicznej Techniki Obliczeniowej w Katowicach Spółka z o.o.. Ustalono, że w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Morągu pracownicy merytorycznie posługiwali się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(dowód: akta kontroli:10.8, 10.10, 10.12, 10.16)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji sporządzonej przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu wynika, że w okresie objętym kontrolą nie rozpatrywano żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W trakcie kontroli zbadano sprawę skargi, która wpłynęła do tut. Urzędu w dniu 2 grudnia 2022 roku (sprawa nr PS-II.1410.4.2022). Skarga uznana została za zasadną i zalecono rozważyć zasadność wypłaty świadczeń rodzinnych na dzieci za miesiąc październik 2022 r. W toku czynności kontrolnych przeanalizowano sprawę i nie stwierdzono dalszych nieprawidłowości w sprawie.

(dowód: akta kontroli: 10.11, 11.2)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

Z przedstawionych kontrolerom materiałów wynikało, że w okresie objętym kontrolą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu prowadził **1001** postępowań administracyjnych dotyczących rozpatrywania przyjętych wniosków o przyznanie świadczeń w sprawie ustalenia uprawnień do pobierania zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami oraz świadczenia pielęgnacyjnego zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych, w tym:

- **910** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami (w tym: wydano 36 decyzji odmownych);
- **91** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego (w tym: wydano 54 decyzji odmownych).

W okresie objętym kontrolą w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Morągu prowadzono 46 postępowań związanych z ustalaniem nienależnie pobranych świadczeń i żądaniem ich zwrotu oraz 6 postępowań w sprawie umorzenia nienależnie pobranych świadczeń (4 zakończone umorzeniem w całości, 2 zakończone umorzeniem świadczeń w części).

Prowadzono 4 postępowania w sprawie rozłożenia kwoty zobowiązań na raty i rozpatrzone je zgodnie z żądaniem Stron. Ponadto wpłynęło 54 odwołań w zakresie świadczenia pielęgnacyjnego (3 sprawy zostały utrzymane w mocy przez organ II instancji, natomiast 51 spraw zostało uchylonych i w tych sprawach organ drugiej instancji orzekł co do istoty sprawy).

W czasie prowadzonych działań kontrolnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Morągu skontrolowano akta **25** losowo wybranych spraw, w których łącznie prowadzono **28 postępowań administracyjnych** - zakończonych wydaniem decyzji - związanych z realizacją zadań objętych kontrolą.

(dowód: akta kontroli: 10.15, 10.19-10.22)

Losowy dobór próby badawczej dokonany został spośród wszystkich postępowań administracyjnych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu w okresie objętym kontrolą – z zakresu zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami oraz świadczenia pielęgnacyjnego.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań. W trakcie kontroli, na bieżąco, udzielano instruktażu pracownikom realizującym kontrolowane zadania.

(dowód: akta kontroli:16)

VI. Kontroli i analizie poddano:

- **15** spraw związanych z zasiłkiem rodzinnym, w których prowadzono **17** postępowań administracyjnych, w tym:

- 10 postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych ustalających uprawnienia do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
- 4 postępowania zakończone wydaniem decyzji odmownej w zakresie ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego,
- 1 postępowanie zakończone wydaniem decyzji o umorzeniu częściowej kwoty nienależnie pobranych świadczeń,
- 2 postępowania zakończone wydaniem decyzji ustalającej nienależnie pobrane świadczenia.

(dowód: akta kontroli: 11.3, 12, 14)

- **10 spraw** związanych ze świadczeniem pielęgnacyjnym, w których prowadzono **11 postępowań administracyjnych**, w tym:
 - 5 postępowań zakończonych wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do świadczenia pielęgnacyjnego,
 - 3 postępowania zakończone wydaniem decyzji odmownej w zakresie ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego,
 - 1 postępowanie zakończone wydaniem decyzji uchylającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego,
 - 2 postępowania zakończone wydaniem decyzji ustalającej nienależnie pobrane świadczenia.

(dowód: akta kontroli: 11.3, 13, 15)

VII. Realizacja ustawowych zadań związanych z opłacaniem składki zdrowotnej i emerytalno-rentowej za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne.

Kontroli i analizie poddano akta 5 osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne – w zakresie opłacania składki zdrowotnej i emerytalno-rentowej za te osoby oraz realizacji zadań ustawowych przez płatnika składek.

Analizą objęto dokumentację z miesiąca października 2022 roku.

(dowód: akta kontroli:10.9)

Ilość skontrolowanych spraw i ich akt była wystarczająca do dokonania oceny realizacji zadań objętych kontrolą, w tym prowadzonych postępowań administracyjnych, a zastosowane do oceny mierniki były reprezentatywne dla losowo wybranej przez kontrolerów próby badawczej.

VIII. Ustalone uchybienie

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono:

- **uchybiecie, które nie miało wpływu na kontrolowaną działalność, tj.**

1. W 1 przypadku, co stanowiło ok. 5,9% ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych w zakresie prawa do zasiłku rodzinnego (17), stwierdzono błędne wyliczenie dochodu rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie spowodowane niewłaściwym uwzględnieniem wielkości gospodarstwa rolnego. Wynikało to z zaokrąglenia hektarów przeliczeniowych do dwóch miejsc po przecinku. W trakcie kontroli udzielono instruktażu o właściwym uwzględnianiu wielkości gospodarstwa rolnego, zgodnie z zaświadczeniem organu właściwego potwierdzającego wielkość gospodarstwa rolnego w hektarach przeliczeniowych. W związku z powyższym ponownie zweryfikowano dochód i nie przekraczał on kryterium dochodowego uprawniającego do zasiłku rodzinnego.

(dowód: akta kontroli: 11.1, 12)

dotyczy decyzji:

ŚR.4700.P.18.160.2021

Skutek ustalonego uchybienia:

Powyższe uchybienie – na dzień rozpoczęcia kontroli - nie skutkowało negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

Przyczyną powstania stwierdzonych uchybień jest:

- niewystarczający nadzór Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu nad realizacją zadań w okresie objętym kontrolą.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i ocenę wnoszę o:

1. Zachowanie – w prowadzonych postępowaniach administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do zasiłku rodzinnego – określonych w przepisach prawa zasad obliczania dochodu, a w szczególności uwzględnianie właściwej wielkości gospodarstwa rolnego zgodnie z zaświadczeniem organu właściwego potwierdzającego wielkość gospodarstwa rolnego w hektarach przeliczeniowych.

Proszę Panią o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonego uchybienia oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie **14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia**, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki**